

Leden van de Gemeenteraad

Behandeld door	Reina van Cadsand	Datum	5 februari 2014
Doorkiesnummer	06-26676159	Ons kenmerk	14.003.882
E-mail	r.van.cadsand@utrecht.nl	Onderwerp	Raadsbrief, toezegging commissie M&S, Uitvoeringsplan MnV
Bijlage(n)	2	Verzonden	
Uw kenmerk			
Uw brief van			

Geachte Gemeenteraadsleden,

Tijdens de bespreking van de Uitvoeringsplannen 1^e fase Meedoen naar Vermogen en Zorg voor Jeugd in de commissie Mens en Samenleving hebben wethouders Everhardt en Spigt toegezegd u per brief nader te informeren over de ontwikkelgerichte uitvraag Buurtteams.

Wij doen dat via twee separate brieven die in opzet sterk vergelijkbaar zijn. Deze brief heeft betrekking op de teams Sociaal¹ en kunt u betrekken bij de raadsbehandeling van het Uitvoeringsplan 1e fase Meedoen naar Vermogen op 13 februari a.s.

In deze brief wordt ingegaan op de vraag waarom we kiezen voor een ontwikkelgerichte uitvraag. Vervolgens komt aan de orde waarom het college u wil voorstellen te kiezen voor één buurtteamorganisatie Sociaal en wordt geschetst welke kaders de gemeente stelt aan deze organisatie. Omwille van de overzichtelijkheid zijn de belangrijkste kaders opgenomen als bijlage bij deze brief. In het laatste deel van deze brief gaan wij in op de wijze waarop u kunt blijven meesturen op de verdere buurtteamontwikkeling.

Met deze brief verwachten wij u voldoende te hebben geïnformeerd om in te stemmen met beslispunt 3 van het Raadsvoorstel Uitvoeringsplan 1^e fase Meedoen naar Vermogen.

Waarom een ontwikkelgerichte uitvraag Buurtteams?

Tweeledige doelstelling

De doelstelling van de ontwikkelgerichte uitvraag is tweeledig: enerzijds voorzien in de noodzaak dat alle inwoners van de gemeente Utrecht per 1 januari 2015 toegang hebben tot de teams Sociaal. Anderzijds het creëren van voldoende flexibiliteit in verband met het overgangsrecht in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de onduidelijkheid over het financiële- en wettelijke kader.

Nieuwe WMO: noodzaak tot passende ondersteuning per 1 januari 2015

De nieuwe WMO is zeer recentelijk ter behandeling naar de Tweede Kamer gestuurd. Naar verwachting vindt de behandeling in de Tweede Kamer plaats in het voorjaar en in de Eerste Kamer net voor het zomerreces. Tegelijkertijd is de planning nog steeds dat de gemeente per 1 januari 2015 de wettelijke verplichting heeft om passende ondersteuning te bieden aan haar inwoners. Dit maakt het noodzakelijk om stappen te zetten ten aanzien van zowel de teams Sociaal als de Aanvullende zorg.

Verbondenheid ontwikkeling teams Sociaal en Aanvullende zorg

Het is cruciaal dat per 1 januari 2015 alle Utrechters toegang hebben tot de teams Sociaal. De organisatie die hiervoor verantwoordelijk wordt heeft ten minste een half jaar nodig om per 1 januari

¹ Voor de inwoners is het uitgangspunt één Buurtteam met daarachter twee professionele groepen: team Sociaal en team Jeugd. Daarom wordt in deze brief consequent gesproken over teams Sociaal.

2015 stedelijk operationeel te zijn en de minimaal benodigde functies te kunnen uitvoeren. Zij kan dan in 2015 stapsgewijs toegroeien naar de uiteindelijke omvang. Analooq wordt in 2015 de omvang van de Aanvullende zorg gespiegeld afgebouwd.

Overgangsafspraken Aanvullende zorg in 2015

Het overgangsrecht in de nieuwe WMO vraagt om continuïteit in de Aanvullende zorg in 2015. In 2014 maken we hierover contractafspraken met de bestaande aanbieders. Voor het jaar 2016 en verder zal de gemeente voor deze onderdelen van het Utrechtse model meer fundamentele keuzes moeten maken over de wijze van sturing, bekostiging en inkoop. Dit vergt uiteraard nadere besluitvorming in de Gemeenteraad, naar verwachting in het eerste kwartaal van 2015.

Eén organisatie teams Sociaal, één organisatie teams Jeugd, één gedeelde voordeur

In de commissievergadering kwam de vraag aan de orde of er één of twee organisaties moeten komen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de teams Sociaal. Wij stellen u voor in de eerste vier jaar te kiezen voor één buurtteamorganisatie Sociaal. Een overzicht van de voor- en nadelen van één of meerdere buurtteamorganisaties Sociaal treft u aan als bijlage 2 bij deze brief.

De voordelen van één buurtteamorganisatie Sociaal wegen in deze fase van het transformatieproces voor het college zwaarder dan de potentiële voordelen van meerdere partijen. De belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- de complexiteit van de ontwikkelopgave van de teams Sociaal;
- de behoefte aan een beheerste en zorgvuldige transitie;
- de behoefte aan actieve gemeentelijke sturing in het transformatieproces;
- de samenhang met de overgangsregeling in de nieuwe WMO;
- het belang van heldere/eenduidige samenwerkingafspraken tussen de nieuwe buurtteamorganisatie en de bestaande aanbieders en andere samenwerkingspartners binnen Meedoen naar Vermogen;
- de stapsgewijze opbouw van de teams maakt, uit overwegingen van overhead, de keuze voor één organisatie logisch;
- het realiseren van één herkenbare ingang tot de Buurteams (Sociaal én Jeugd) is makkelijker met één buurtteamorganisatie voor Sociaal en één organisatie voor Jeugd;
- tenslotte geven ook de maatschappelijke partners die intensief betrokken zijn bij het veranderproces aan een sterke voorkeur te hebben voor één buurtteamorganisatie Sociaal.

Potentiële nadelen ondervangen

Een overzicht van de potentiële nadelen van één buurtteamorganisatie Sociaal treft u aan in de eerder genoemde bijlage 2. Om deze te ondervangen is het van belang om de buurtteamorganisatie scherp te houden op de te leveren prestaties. Dat vraagt om actief opdrachtgeverschap van de gemeente. Dit doen we door:

- frequent en gebiedsgericht de prestaties en werkwijze van de teams te volgen. De prestaties kunnen we onderling tegen elkaar afzetten en benchmarken met de resultaten van generalistische teams in andere gemeenten. Op basis hiervan kunnen we waar nodig bijsturen;
- een bijpassende wijze van bekostiging met daarin de juiste financiële prikkels te hanteren, en;
- de buurtteamorganisatie de opdracht te geven maximaal te sturen op leereffecten binnen en tussen de teams.

Kaders voor de buurtteamorganisatie Sociaal

Afgelopen jaar hebben we op meerdere momenten met u van gedachten gewisseld over de buurtteamontwikkeling. Ook tijdens de commissievergadering van 23 januari jl. heeft u aangegeven hier belang aan te hechten en zijn de punten benoemd die u daarin belangrijk vindt.

De Kadernota Meedoen naar Vermogen, het Werkkader Buurteams (bijlage bij de Kadernota) en het Uitvoeringsplan 1^e fase Meedoen naar Vermogen vormen tezamen met de informatie in deze brief de kaders voor de ontwikkelgerichte uitvraag van de teams Sociaal. Deze kaders hebben betrekking op de werkwijze van de teams Sociaal, de financiële beheersbaarheid, het karakter van de buurtteamorganisatie Sociaal en de opgave die zij heeft. Hieronder lichten we de hoofdelementen kort toe.

Teams Sociaal

De teams Sociaal leveren begeleiding en zorg, maar hebben ook een preventieve taak. In de teams is in ieder geval kennis en ervaring aanwezig van de verschillende doelgroepen zoals mensen met een verstandelijke beperking, met psychiatrische problematiek, met multi-problematiek, psychosociale problematiek, (dementerende) ouderen en allochtonen en van de verschillende leefgebieden bijvoorbeeld werk en financiën. De teams Sociaal werken nauw samen met de huisarts en wijkverpleegkundige.

De volgende functies worden onder andere ondergebracht bij de teams Sociaal:

- het overgrote deel van de ambulante (woon)begeleiding;
- cliëntondersteuning (maatschappelijk werk, sociaal raadsliedenwerk, ouderenadvies, ondersteuning van mensen met een beperking die nu geleverd wordt door MEE);
- informatievoorziening;
- budgetbegeleiding;
- sociale activering;
- persoonlijke verzorging die in het verlengde van begeleiding ligt. Komend jaar moet blijken of deze activiteiten daadwerkelijk onder de teams Sociaal worden gebracht vanaf 2015. Dit is een van de ontwikkelopgaven.

Werkwijze teams Sociaal

In haar voorstel dient de organisatie aan te geven hoe zij invulling geeft aan de werkwijze van de teams Sociaal binnen de gestelde kaders. Daarbij maken we onderscheid tussen:

- de functies en taken die het team Sociaal vervult en de doelen die de gemeente hiermee beoogt;
- de principes en uitgangspunten die leidend zijn voor de werkwijze van de teams Sociaal;
- kaders ten behoeve van de kwaliteit, cultuursensitief werken, het benutten van ervaringsdeskundigheid, benodigde competenties, scholing en opleiding;
- aanvullende voorwaarden zoals één herkenbare ingang tot de Buurteams (Sociaal én Jeugd);
- waarborgen voor de cliënt zoals een klachtenregeling en privacyregeling op maat.

Voor een nadere uitwerking verwijzen wij u naar de eerder genoemde bijlage 1.

Financiële kader

De financiële ruimte in 2015 voor de buurtteamorganisatie Sociaal wordt in de programmabegroting 2015 vastgesteld. Deze ruimte is afhankelijk van het macrobudget vanuit het Rijk en de overgangsafspraken die we maken met bestaande aanbieders. In het Uitvoeringsplan 1^e fase Meedoen naar Vermogen is aangegeven dat we denken circa 16 miljoen euro te kunnen vrijspelen in 2015. Per jaar wordt via de programmabegroting het daadwerkelijk beschikbare budget voor de buurtteamorganisatie Sociaal vastgesteld. Dit bedrag wordt jaarlijks herijkt.

In het Uitvoeringsplan 1^e fase heeft het college aangegeven de ontwikkelgerichte uitvraag van de nieuwe buurtteamorganisatie Sociaal via een subsidie te willen vormgeven. De gemeente zal op basis van de verplichting in de Algemene wet bestuursrecht een subsidieplafond opnemen in de uitvraag. In de subsidieverlening wordt ten aanzien van dit bedrag een begrotingsvoorbehoud opgenomen, zodat

de Raad jaarlijks de mogelijkheid heeft op het bedrag in de verlening terug te komen. Bovendien is de buurtteamaanpak er op gericht om de ondersteuning zo doelmatig mogelijk te organiseren.

In 2015 wordt de nieuwe organisatie functiegericht bekostigd. Zoals aangegeven in het Uitvoeringsplan 1^e fase werken we toe naar een vorm van populatiegebonden bekostiging (per gebied) in combinatie met resultaatbekostiging op de uiteindelijke prestaties. Dit is een ontwikkelopgave voor de nieuwe organisatie. Hierbij hoort ook het in samenspraak met de gemeente benoemen van de juiste maatstaven, indicatoren en rapportage momenten. In de bijlage staat aangegeven aan welk type indicatoren we momenteel denken.

Karakter van de buurtteamorganisatie Sociaal

Zoals hierboven geschetst kiezen we voor één buurtteamorganisatie voor Sociaal. Het is van belang dat deze organisatie een onafhankelijke entiteit is die:

- een onafhankelijke positie inneemt t.o.v. de andere sporen van het Utrechtse model. Dat betekent dat ze alleen verantwoordelijk is voor de Buurteams;
- het Utrechtse zorgveld kent;
- geleid wordt door een persoon/personen die zich bewezen hebben als samenwerkingspartner en die vernieuwingsgezind en samenwerkingsgericht zijn;
- een aantrekkelijk werkgever is voor kwalitatief goede medewerkers die zich willen en kunnen doorontwikkelen tot de generalist die we beogen. Cultuursensitief werken is een belangrijk kwaliteitskenmerk. Dat geldt ook voor de gelijkwaardige relatie tussen cliënt en hulpverlener en het inzetten van kennis van ervaringsdeskundigen;
- is te typeren als een 'lerende organisatie' die functioneert als spil in de transformatie en in het verlengde daarvan medewerkers optimaal faciliteert via scholing, intervisie et cetera om zich te ontwikkelen tot de kwalitatief hoogwaardige generalist die wij beogen;
- eenvoudig georganiseerd is en financieel transparant;
- voldoet aan vereisten zoals gesteld in ASV van de gemeente Utrecht. Bijvoorbeeld op het gebied van financiële degelijkheid.

Opgave buurtteamorganisatie Sociaal

De buurtteamorganisatie Sociaal heeft de opgave om:

- In 4 jaar tijd de teams Sociaal kwalitatief hoogwaardig en efficiënt te organiseren opdat Utrechters maximaal in staat zijn om samen met hun directe omgeving, een adequate oplossing te vinden voor hun (zorg)vraag;
- Op 1 januari 2015 te realiseren dat iedere inwoner voor wie dat nodig is toegang heeft tot een Buurteam en in 2015 de teams stapsgewijs uit te breiden tot volledige sterkte:
 - Per 1 januari 2015 één herkenbare ingang tot de Buurteams (Sociaal én Jeugd) te realiseren;
 - De kern van de organisatie op 1 januari 2015 bestaat uit het management en een deel van de formatie. Bij gebleken geschiktheid kan de nieuwe organisatie de medewerkers van de reeds bestaande teams Sociaal overnemen;
 - Per 1 januari 2015 afspraken gemaakt te hebben met de huidige aanbieders over:
 - de stapsgewijze opbouw van de teams Sociaal in 2015 binnen de door de gemeente gestelde financiële- en inhoudelijke kaders;
 - het benutten en borgen van expertise en deskundigheid in de teams Sociaal.
- Maatwerk te bieden in wat nodig is: bij de opbouw van de teams Sociaal aandacht te hebben voor de verwachte vraag en de omvang en aard van de problematiek in de verschillende buurten (met dien verstande dat iedereen toegang heeft tot de Buurteams);
- In samenwerking met de gemeente te werken aan de operationalisatie van de gestelde kaders en de uitwerking van de ontwikkelopgaven (zie ook de volgende paragraaf over vervolgproces);

- Inzichtelijk te maken hoe de buurtteamorganisatie de kwaliteit en professionaliteit borgt en zo doelmatig mogelijk organiseert.

Gemeenteraad stuurt mee op verdere buurtteamontwikkeling

Met deze brief verwachten wij u voldoende te hebben geïnformeerd om het college opdracht te geven te starten met de ontwikkelgerichte uitvraag voor de teams Sociaal. Bij deze uitvraag wordt bepaald dat de nadere invulling van het buurtteamconcept (beleidsmatig en zorginhoudelijk) in partnerschap vorm krijgt binnen de door de Raad gestelde kaders. Hieronder staat hoe u kunt blijven bewaken dat deze uitwerking past bij de gestelde kaders en u kunt blijven meesturen op de nadere invulling van belangrijke ontwikkelpunten. Bijvoorbeeld de te benoemen maatstaven en indicatoren, de uitwerking van de kaders op het gebied van cultuursensitief werken, het benutten van ervaringsdeskundigheid, het borgen van privacy, keuzevrijheid en financiële beheersbaarheid.

Het vervolgproces ziet er als volgt uit:

- het college selecteert op basis van de kaders de nieuwe buurtteamorganisatie Sociaal en informeert u hierover in juli 2014;
- in het Uitvoeringsplan 2^e fase Meedoen naar Vermogen geven wij aan hoe de nieuwe organisatie in samenspraak met de gemeente invulling wil geven aan de ontwikkelpunten van het buurtteamconcept. Uiteraard binnen de reeds gestelde kaders. Op deze wijze kunt u blijven meesturen op de nadere invulling van de Buurteams;
- het Uitvoeringsplan 2^e fase Meedoen naar Vermogen wordt nog voor de zomer aan u voorgelegd². De bespreking kan plaatsvinden in de commissie Mens en Samenleving in september 2014 en aansluitend volgt besluitvorming in de gemeenteraad;
- de Raad besluit over het bedrag dat jaarlijks beschikbaar is (het subsidieplafond) voor de teams Sociaal conform de P&C cyclus. In de voorjaarsnota 2014 wordt een raming gegeven van het beschikbare bedrag voor de buurtteamorganisatie Sociaal in 2015. Dit bedrag wordt vastgesteld in de Programmabegroting 2015;
- in de verleningsbeschikking voor de nieuwe organisatie worden jaarlijks evaluatiemomenten opgenomen. Deze evaluatiemomenten zullen wij gebruiken om het gesprek met u over de invulling van de subsidie te voeren. Vervolgens kan het college de uitkomst hiervan gebruiken voor de nadere invulling van de subsidie voor het daaropvolgende jaar;
- in het laatste kwartaal van 2014 leggen wij u de benodigde verordeningen op basis van de WMO voor ter besluitvorming.

De beoogde transformatie die we in de breedte van het sociale domein willen realiseren, vraagt om vernieuwende oplossingen en actief opdrachtgeverschap: de werkwijze van de Buurteams en de ontwikkelgerichte uitvraag zijn hier goede voorbeelden van.

Wij hopen u met de informatie in deze brief voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders

² Het Uitvoeringsplan 2^e fase Meedoen naar Vermogen betreft de breedte van de voortgang van de transformatie Meedoen naar Vermogen. Conform de toezegging in de commissie bevat dit plan ook een nadere uitwerking van de communicatiestrategie.